

Gorka Moreno Marquez

EHUKO SOZIOLOGIA IRAKASLEA

Karrusel bizitzak

rain dela hamarkada batzuk, norbanakoaren narratiba bitalek funikular baten antza zuten. Modernitatearen zutabea den aurrerabidearen ideari jarraiki,

behe-behetik hasita ere, geure bizitzetan hobekuntzak ematen ziren, eta hortaz, biharkoa gaurkoa baino hobegoa izaten zen beti. Enplegua, akaso, kasu adierazgarrienetakoa da. Soldata baxu eta peoi gisa hasten ziren asko, denboraren poderioz soldata altuagoak eta postu hobegoak lortzen zituzten, eta honen bidez jubilazio-pentsio duinak bermatu ere. Hortaz, iraganeko bizitzek beti gora egiten zuten, kurbarik gabe, era linealean eta abiadura mantsoan. Gainera, behetik hasita ere, jakina zen ibilbide goranzkorra bermaturik zegoela. Beraz, funikularren moduan eta honen erraila aipatutako enplegua eta familia izaten ziren.

Gaur egunean, modernitate klasikotik Baumanek aipatzen duen modernitate likidorako igaroaldi honetan, aldaketak nabariak dira eta *funikular* bizitzen aurrean *karrusel* bizitzak dira gailentzen direnak. Geure bizitzetan gorabehera handiak izaten dira, enpleguari zein familiari dagokionez. Egun batetik bestera aldaketa handiak eman daitezke, eta honen ondorioz, gorabehera anitz eta abiadura ezberdin eta

INIGO AZKONA

azkarreko ibilbide biografikoak dira gaur egun nagusitzen direnak. Muturrera eramanda bada ere, sarritan ikusten dugu egun batetik bestera langabezia gelditzen dena, nahiz eta enplegu eta soldata onak izan edota beren egoera familiarrean aldaketa sakonak izaten dituen. Beste garaietan pentsaezinak ziren narratiba bital zatituak hain zuzen ere.

Zein da hobea? Lehen segurtasuna eta ziurtasuna zeuden lekue-tan orain askatasun, aukera eta emozio gehiago daude. Lehen, jaitzetik dena argi zegoen eta gure biografia aurretik idatzita zegoen. Horrela bada, langile baten seme-alaba langilea izango zen eta hezkuntzan aurrera egiten bazuen aukerak izango zituen gizartean aurrera egin ahal izateko. Gaur, aldiz, gauzak ez daude hain zehaztuta, orain geure bizitzen programatzaile gara momentu oro, gure eraginaren zein kanpoko –eta kontrolaezinak– diren faktoreen ondorioz. Hortaz, orain emozio eta aukera gehiago –on zein txarrerako– daude.

Aukera gehiago –on zein txarrerako– daude. Emozioen eta aukeren karrusel bizitzentzako testuinguru sozial eta kultural egokiena ez da gizarte industrial, baizik eta kontsumismoan eta hedonismoan oinarritutako gizartea, eta hauxe da hain zuzen ere gaur egun ikus dezakegun eszenatoki posmoderno. ■

« Geure bizitzen programatzaile gara momentu oro, gure eraginaren zein kanpoko –eta kontrolaezinak– diren faktoreen ondorioz. Hortaz, orain emozio eta aukera gehiago –on zein txarrerako– daude »

TXANDAN

Juan Ramon Makuso

Azken egun hauetan etxean ikusi dut semea *Xake Mate* –Alberto

Ladron Aranaren– liburua irakurtzen. Institutuko lanak. Bat-batean pentsatu dut: badirudi zirrikitu guztietatik xake kirolaren azken mugimendua bertaratzen ari zai-gula. Izan ere, aspaldi honetan euskal geografian xake partida bat jokatzeko ari da; noski ez da kirola bezain atsegingarria, baina metaforak, bere gordinan, bi jokalarien argazkia islatzen du mahaiaren bueltan. Urtaoak, urteak, badoaz, eta batzuei ileak joan eta beste batzuei urdindu egin

Xake Mate

zaizkigu, eta oraindik ere, xake partida jolasten ari gara. Esan beharra dago, partida, askotan, eten egiten dela, jokalaria biek horrela erabakita. Baina, nekearen nekez, edo bata besteari begiratzerakoa, begiradak, nekearen zantzuak nabarmenak direlako, partidaren amaiera prestatzen ari dira. Ikuslegoa ere, partidaren joate hain luzearengatik, ahituta dago. Hala ere, nekeagatik edo eroso daudelako, partida ikusten jarraitu nahi dute ikusleek. Arnaldo Otegi amaierara iritsi nahi du ordea, eta batzuek galdetzen dute: zergatik orain? Erraza. Honek amaitu behar duelako. ■